

האיש מ"בעל זבוב"

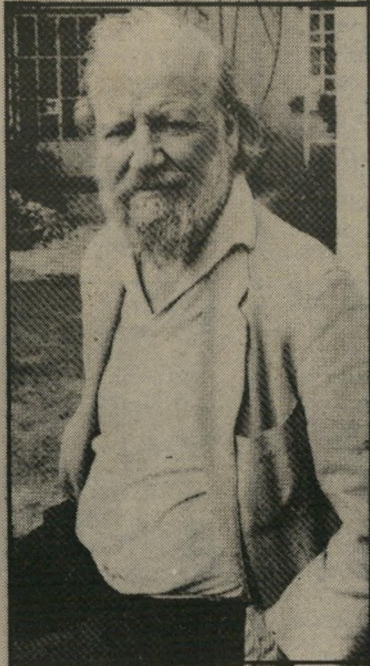
ראשית-הדרך של המידע האנושי מחסל גר לדינג, כאשר לידם הוא מאכזר את עלייתו של "האדם החדש", הגיבור לוק ונת ווגו סא. שני אלה מייצגים את התבונה, את ההמו סאפינס.

יש בחיבורים ניסיון להתמודד עם שאלת הפרא האציל של זין זאק רוסו, כאשר גולדינג, למרות הפסימיזם החמור שלו, מותיר צהר קל של אופטימיות, שהרי אם לא היתה בו אופטימיות זו, מה טעם היה לחיים בכלל.

ספר נוסף של גולדינג, הוא טקסים של מעבר, ספר המתאר את הווי החיים בספינה הנושאת נוסעים מאנגליה לאוסטרליה, בימי מלחמת נאסוליאון. העלילה מוכתרת באמצעות שני יומנים של שניים מנוסעי הספינה, האחד עשיר והשני עני. העני מת במהלך המלגה, ורק יומנו של העשיר מספר את השללתו ואת מותו, ואת רבר הנושה העמוקה על גילו אהבתו של הכומר המת אל אחד מימאי הספינה, במהלך טקס חציית קורהמשוה.

גולדינג, ששידת בעורו כצי הבריטי, בימי מלחמת העולם השנייה, עבר להוראה ופידס את סיפורו הראשון בעל זבוב, רק אחרי שעבר את גיל 40. הוא ראי לפרס נובל, בניגוד לספרים עובדים-חולפים, הממלאים את ספרייהם בסמנים פופר לאריים, מצוי בספרי גולדינג איזה מימד של עומק היסטורי, ועמדות קשוחות של מחבר, שסופרים רבים הלוטשים עיניהם אל פרס נובל לא נתברכו בהם.

מי יודע, אולי זכיתו של האיש מבעל זבוב בפרס נובל, תביא לתרגום כתביו לעיברית, עם השפעת מה על ראיית העולם של הישראלי המצוי.

סופר גולדינג
הפרא האציל

ספר נוסף של גולדינג שתורגם לעיברית הוא היורשים, שבו הוא ממש סותר כי אידניה את תורת דארון. עלילת הסיפור מתרחשת בימי הבראשית של האדם הקדמון, אדם הצאבק על הישרדות. את קהילת

ספרות עולמית

יש לי סימפטיה גדולה לזיליאם גולדינג. חתן פרס נובל 1983, שהדעות חלוקות כדבר ערכו הספרותי הממשי. גולדינג הוא סופר, שספריו המרכזים ספוגים אווירה של צנינות ופסימיות. הנחת הייסוד של כתיבתו היא: יצר לב האדם רע מנעוריו.

ספריו של גולדינג מבהירים לקוראיו, שפגמי החברה מקורם בפגמים בקור הגנטי של המידע האנושי, או כפי שגולדינג עצמו כתב פעם: **האדם מופק רשע, כפי שהדבורה מופקה רבש.**

את התיזה שלו מיצה גולדינג כבר בשנת 1954, בחשוב שבספריו, בעל זבוב. ספר שזכה בעולם לשופלאריות מדהימה.

בעל זבוב הוא סיפורה של קבוצת נערים, שמתושה מורסק על פני אי בודד. עי מדהה שבים ונערים למצב של פראות אנושית בסיסית, על כל האכזריות הכרוכה בכך. בעל זבוב מצליח גולדינג לתאר באמצעות נערים אלה, את כל הרשע הטמון באדם.

נחלק ניכר מיצירותיו, בחון גולדינג בכלים ספרותיים מובהקים את האבולוציה הראונית, תוך שהוא מרחיק לתקופת קודמות בהיסטוריה, כאשר מטרתו היא לשוה ולהבליט את אותה אפילה בנפש האדם. ספריו של גולדינג, הם מעין משלים על המצב האנושי, משלים המוצגים באיכות כתיבה מעולה.

* ויליאם גולדינג - בעל זבוב; עברית: אסתר כספי; הוצאת עם עובד; 191 עמ' (כריכה רכה).

** ויליאם גולדינג - היורשים; עברית: א. נמרוד; הוצאת אלשיך; 198 עמ' (כריכה רכה).

הנכון ** כותרת השאלה מהמשורר נתן זך, והמעידה על יצירו של פרופסור זנרבנק, להכתיב למשוררים את נתיבי שירתם. כאן המקום להעיר גם, שספר זה לא ראה-אור על-חשבון הוצאת ספרית פועלים, אלא בסיוע קרן תל-אביב לספרות ולאמנות.

פמפלט רשימותיו של זנרבנק מבוסס על קטע משיר של נתן זך שבו כתב המשורר: **בשהרגש דועך, השיר הנכון מדבר / עד או דיבר הרגש, השיר האחר / עכשיו, הגיע הזמן לשיר הנכון לדבר...**

ובעזרת המילים הלועזיות: ריתמוס, טריוויאלי מטאפורי, אקספרסיבי, פונקציה, רפרנציאלי, ספונטאניוטי, סימטרית, אוקסי-מרוונים, אנגאזמן וחורו חלילה, לכר פרופסור זנרבנק בין זך, אלטרמן, וילטיור ואחרים, בהפגינה אטימות ריגשית לקצב של שירה אמיתית.

ואחרי אותה הקדמה מייגעת עובר זנרבנק לפירושי השירה, שאותם הוא פותח בשירתו **שמעון הלקין**, אשר את חלק משירותו ואיכותיה הוא משווה לכתיבתו של מרסל פרוסט (!) המבוקר השני הוא אבות ישרון. ביקורת זו מוכיחה את אטימותו של זנרבנק לשירה, שהרי קיים בשירת ישרון אלמנט קומי ופארודי, שעניי הפרופסור טחו מראות. בתהיחסותו של זנרבנק לאלטרמן, מומלץ לו ללמוד מעט אצל פרופסור דן מירון כמה פירקי הבנת שירת אלטרמן, שעמיו הוא מתפלמס במישפטי הבלתימסתימים.

פרופסור זנרבנק
נתיבי תיסכול וכתיבה

קובץ רשימותיו הכרוכות של פרופסור זנרבנק השיר הנכון, הוא בבחינת תעודה סוציולוגית, העוסקת בפרופסור הלא-נכון, החותר בחוסריכישרון לעסוק במה שזך כינה השיר הנכון.

אונגוטהמילולית של זנבנק על שירה של לאה גולדברג חושפת את האופן שבו הוא קולט שירה, עירום וערייה. זנרבנק מחפש את המורכבות של גולדברג ומועך את פשטותה, ונכצר ממנו לקלוט את הערך השירי האמיתי של שירתה, הרחוק מפסגות השירה העיברית החדשה. אהבתי את ניתוח שירה של גולדברג זה לא היום, שנזנבנק, מגדירו: שיר זה אפשר לראותו כקומנטאר מבחן על לפחות שני שירים אחרים שלה... המילה קומנטאר, היא הזנבנק במיטבו.

בתהיחסו לשירי אמיר גלבוני, מבחין זנרבנק בשכלתנות יחסית של משורר זה, ומתגלה היהדותיות הצורנית של גלבוני שבצר היהדותיות התוכנית... במלל האהוב שזנרבנק משגר לשירת יהודה עמיחי, הוא כותב לקוראיו: לא אנסה אפילו לומר מדוע השיר הבא נפלא בעיני, ובמלל בלתימשכנע, הוא מוכיח רבר אחד: אין בו, כפרופסור, ההבנה הבסיסית לרגישות המשורר לסביבתו. מעמחי חולך זנרבנק ומתפעם משירתם של טשרני ברמי, ודן סגל, מבלי שיש לו הכלים להבהיר התפעמות זו לקוראים.

ובסיום, הוא מגיע אל נתן זך — משורר חשוב, ופרופסור לשירה, קומות רבות מעל לקומתו של

** שימעון זנרבנק - השיר הנכון; ספריית פועלים; 147 עמ' (כריכה רכה).

זנרבנק — וברשימה זו מתברר שכמה מלכודות שיריות של נתן זך הורירו את זנרבנק עוד כמה קומות למטה במיגדל השן האקדמי.

כתביעת

עת-מול 50

חוברת 50 של העיתון לתולדות ארץ-ישראל ועם ישראל עת-מול, היא חג לאוהבי תולדות הארץ.

עת-מול הרואה אור בעריכתו האמונה ורבת הדימיון של שלמה שבא, נועד מלכתחילה להיות עיתון חינוכי, שמטרתו לעורר את אהבת ארץ-ישראל בקרב תלמידי תיהספר התיכור ניים. עת-מול הצליחה, במשך שמונה שנותיו הראשונות, לעשות זאת מבלי להיות מכשיר המטיף ללאומנות.

כתביעת זה, המעוצב להפליא, כאשר כל רשימה ורשימה מלווה בתמונות הולמות, משתבח בלשונו הברורה והפשטה, דומה, כי רשימת נושאים של חוברת 50, מאפיינת את 49 החוברות שקדמו לה.

הרשימה הראשונה היא רשימתו של צבי אילן אנו רוצים להקים כפרים, ובו סיפורם של מאות מבני הארץ, שביקשו בשנות ה-70 למאה הקודמת להתיישב על הקרקע, סיפור זה מבוסס על מיכתבים שנשלחו למשה מרנטיי פיורי. תחת הכותרת נישואיה הכפולים של קרקוזה, מביא שלמה סיפורנון סיפור אודות עבריו, המעליל עליה ואודות הבישוף של קרימונה, הכופה על כלה צעירה להתנצר. במאמר מובא סיפור יחסי הכנסיה, המימשל והיהודים באיטליה של המאה ה-15.

תחת הכותרת המיוחסים מביא אהרון אופנהיימר, את סיפורם של בני נבל הקדומה, שלא התחתנו עם בני ארצות אחרות, ושהיו קוברים את מתיהם מעבר לנהר פרת, שהיה לדעתם תחום ארץ-ישראל.

כרשימתה כפר ליד האגם מביאה שולמית לסקוב את סיפור יסוריה של המושבה

* עת-מול - עורך שלמה שבא; חוב' 50; הוצאת אוניברסיטת ת"א; ת.ד. 23078, ת"א.

ייסודהמעלה, בעמק החולה. יפה ברלוביץ מביאה, תחת הכותרת זעזועים, את סיפור שומר האוצר, המבוסס על סיפור של הסופר יהושוע ברזיליאזנשטרט, שפורסם ב-1910. זה סיפורו של גיבור ירושלמי, שנשכר לשמור על הכספת של הבנק הציוני שבו הוא רואה שלב לקראת הקמת המיקדש.

הרשימה בלב עיברי מי ידע חייד מאת זוהר ויעקב שביט, מביאה את סיפורם של הבלשים שחינו הבלש העיברי הראשון דויד תיידהר. נורית גוברין, כרשימתה הזמנה

עורך שבא וידיד
מיפעל רבי-דימיון

למילחמת שניים, מזכירה סיפור נשכח על אליהו מונצייקמרגלית, שהחמין לריקרב את יוסף אהרנרוביץ, והציע, כי מי שיישאר בחיים יטפל בשני המישפחות.

בסופה של חוברת עת-מול מובא מפתח 50 החוברות הראשונות, מפתח שמי ומפתח על פי נושאים.

עת-מול, במאזן של 50 חוברות ראשונות, הוא כנחנית ערות, לגירוי הקיים בתולדות הארץ הזאת.

